

megszövegezését módosító 2014. évi LXXVIII. tv. 2014. december 6. napján. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint „Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy az Abtv. hivatkozott rendelkezése értelmében jelen panasz benyújtására a törvényben előírt határidőben kerül sor.

2. AZ ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOG MEGNEVEZÉSE:

2.1. Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése:

„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

2.2. Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése:

„Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

2.3. Alaptörvény II. cikk 1.:

„Az emberi méltóság sérthetetlen.”

2.4. Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése:

(1) *„A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”*

(2) *„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”*

2.5. Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

2.6. Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése:

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

3. A KÖZVETLEN ÉRINTETTSÉG KIFEJTÉSE (AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁNAK INDOKAI, AZ ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOG SÉRELMEINEK LÉNYEGE):

Az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság eljárása akkor kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha (1) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és (2) nincs

a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás. Jelen panasz előadására ezen jogszabályi helyek alapján került sor.

A Dtv. I. 1. § (1) bekezdésében, valamint a Dtv. II. 1. §-ban foglalt rendelkezése alapján a törvények hatálya kiterjed a panaszos és a(z) [REDAKTOR] [REDAKTOR] [REDAKTOR] [REDAKTOR] szerződésszám alatt létrejött fogyasztási kölcsönszerződés(ek)re/lízing[szerződés(ek)]re (a továbbiakban /amennyiben több szerződésről van szó együttesen/ a **Kölcsönszerződés; 1. számú melléklet**).

A Dtv. I-II. támadott rendelkezései az érintettek önkéntes jogkövető magatartásával, alkalmazásával hatályosulnak, ezért az indítványozó közvetlen és tényleges érintettsége fennáll. A Dtv. I-II. támadott rendelkezései közvetlenül alkalmazandóak, közvetlen hatályosulásuk folytán közvetlenül - külön bírói döntés nélkül - okoznak jogsérelmet a panaszosnak, továbbá beavatkoznak a polgári peres eljárásba, gátolják annak menetét, és ellehetetlenítik a fogyasztói igények érvényesítését. Az alapjogi sérelmek a Dtv. I-II. jelen panasszal érintett rendelkezéseinek hatályba lépésével bekövetkeztek. A panaszosnak nincsen lehetősége a Dtv. I-II. hatályosulása folytán bekövetkezett jogsérelem orvoslására jogorvoslati eljárást kezdeményezni.

4. INDOKOLÁS ARRA NÉZVE, HOGY A SÉRELMEZETT JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉS MIÉRT ELLENTÉTES AZ ALAPTÖRVÉNY MEGJELÖLT RENDELKEZÉSÉVEL:

4.1. A Dtv. I. 3. § (1) és (2) bekezdése alaptörvény-ellenes

3. § (1) A fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

(2) Az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

A Kölcsönszerződés tanúsága szerint az árfolyamrés a Kölcsönszerződés tekintetében is alkalmazásra került. A fent hivatkozott rendelkezés értelmében a Kölcsönszerződésnek a kettős árfolyam, tehát a kölcsön folyósításakor a vételi, a törlesztéskor pedig az eladási árfolyam alkalmazására vonatkozó rendelkezése semmis. A semmisség következménye pedig, az hogy a törvény visszamenőleges hatállyal módosítja a Kölcsönszerződést, akképpen, hogy a semmis kikötés helyébe a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

A fent hivatkozott törvényi rendelkezéssel teljes mértékben ellentétes és összeegyeztethetetlen a Kölcsönszerződés megkötésekor hatályos a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban a **Hpt.**) 213. § (1) c) pontjában foglalt rendelkezéssel: „Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékosan kifejezett értékét.” A jogszabály helyes értelmezése alapján a 213. §-hoz fűzött semmisség **teljes semmisség**, hiszen amennyiben részleges

érvénytelenséget kívánt volna lefektetni a jogalkotó, úgy ezt nyelvtanilag is kifejezésre juttatta volna.

Az árfolyamrész kifejezés tartalmát az alábbi definícióval lehet leírni: az árfolyamrész a vételi és eladási árfolyam közötti különbség százalékos értéke. A kialakult bírói gyakorlat egységes és következetes abban, hogy a devizaalapú kölcsönszerződés esetében az árfolyamrészből eredő többletterhek költsége. Hivatkozni kívánjuk a **Kúria 10/2013. számú gazdasági elvi határozatát**, amelynek értelmében: *„A lakossági, fogyasztási kölcsönszerződésben a kétnemű devizaárfolyam (vételi és eladási árfolyam) alkalmazása során felmerülő különbözet költségnek minősül, mely mértéke feltüntetésének hiánya a szerződés semmisségét eredményezi.”*

A fentiekre tekintettel tehát, mivel a Kölcsönszerződés nem tartalmazza valamennyi költséget (azaz az árfolyamrész), a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján ipso iure teljes egészében semmis.

4.1.1. A Dtv. I. 3. § (1) és (2) bekezdése ellentétes a jogállamiság elvével (Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés).

Alaptörvény B. cikk (1) bekezdés

„Magyarország független, demokratikus jogállam.”

A Kölcsönszerződés megkötésekor hatályos 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban a **régi Ptk.**) 528. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bankkölcsön szerződések részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg. A jogalkotó a régi Ptk-ban tehát mindenre kiterjedő, részletes szabályozást nem kívánt megfogalmazni, ezt „lex specialis” hatálya alá utalta. Nem kétséges tehát, hogy a bankkölcsön szerződésekre ez a lex specialis szabály az az elsődlegesen irányadó jogszabály, amely e rendelkezéseket részletesen tartalmazza. A Hpt. speciális jellegét és ennek kihatását, azaz a fenti érvelést megerősíti a **Legfelsőbb Bíróság Gfv. IX.30.221/2011/6.** számú részítélete, amelyet 2011. 11. 27-én hozott meg: *„Ebből következőn nem a Ptk. szabályai az elsődlegesen a hitel/kölcsön és pénzügyi lízingszerződés érvényességének megítélése tekintetében, hanem a Ptk-val azonos szintű jogforrásnak, a Hpt-nek mint lex specialisnak a rendelkezései. A Ptk. rendelkezései mögöttes jogszabályi rendelkezéseknek minősülnek e körben és csak a Hpt. speciális rendelkezései hiányában irányadók.”*

A Hpt. nem csupán lex specialis, hanem egyben közjogi norma is. A közjogi normák sajátossága az, hogy azok alapvetően kógens szabályok, így ha a jogalkotó felhatalmazást nem ad, e normák nem tűrik meg a szabálytól való eltérést. A kógencia sajátossága az, hogy a kógens jogszabály mindig és minden esetben feltétel nélkül, eltérést nem engedve érvényes. Amennyiben a kógens jogszabály hipotézisében körülírt tényállás megvalósul, akkor a jogszabály az adott esetre nézve kötelezően, kategorikusan irányadó. A Hpt. 213. § (1) rendelkezései ezért kategorikusan irányadóak. A Hpt. 213. § (1) bekezdése – a fogyasztók hatékony védelme érdekében – a kógens jogszabályi rendelkezéseken belül is különös szabályozást fogalmaz meg. E szabályok nem csupán kógensek, de imperatív, azaz parancsoló szabályok is. A szabályozás lényege tehát, hogy a jogszabály a diszpozíciójában kötelezően ír elő magatartási szabályokat és azok nemteljesülése esetére a szankciós semmisség jogkövetkezményét.

Megállapítható, hogy a Dtv. I. fent hivatkozott és támadott rendelkezése ellentétes a Kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt rendelkezéssel, tekintettel arra, hogy a Dtv.

I. a szerződéses kikötés semmisségét állapítja meg, amely a Kölcsönszerződés részleges érvénytelenségét jelenti, addig a Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja a Kölcsönszerződés teljes semmisségét eredményezi. Márpedig egy érvénytelen szerződés egyébként tisztességtelen rendelkezésének semmissé tételével nem kerülhet sor a Hpt. 213. § (1) bekezdése szerinti imperatív jogszabályi rendelkezés alkalmazásának kiiktatására.

A jogállamiság egyik leglényegesebb eleme a jogbiztonság követelménye. A jogbiztonság elve alapján a jogalkotó köteles biztosítani a jogrendszer stabilitását, vagyis azt, hogy a jogszabályok változása kiszámítható, átlátható legyen és arra az érintettek fel tudjanak készülni. A jogbiztonság követelményéből fakad továbbá, hogy a jogalkotónak a jogszabályi környezet módosítása során figyelembe kell venni az érintetteknek a jogrendszer stabilitásába vetett bizalmát. Ezen túlmenően a jogalkotó köteles biztosítani a jogszabályok koherenciáját, amely követelményeknek a Dtv. I. 3. § (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezése a fent bemutatott ellentétes törvényi rendelkezésekre tekintettel nem valósult meg.

4.1.2. A Dtv. I. 3. § (1) és (2) bekezdése ellentétes a fogyasztóvédelem elvével (Alaptörvény M. cikk (2) bekezdés).

Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése:

„Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

A fogyasztók védelméről szóló XXIX. fejezetben található a Hpt. 213. § (1) bekezdése, amely tartalmazza a feltétlen semmisségi okokat. A Hpt. kifejezett rendelkezést tartalmaz a **fogyasztóvédelmi céllal** beiktatott 213. § kapcsán, amikor deklarálja a **teljes semmisséget**.

A fogyasztóvédelmi tárgyú szabályozások általában teljes semmisséggel operálnak, hiszen ez biztosítja a **fogyasztók hatékony védelmét** a szolgáltatókkal szemben. A szolgáltatót kizárólag a teljes semmisség teszi jogkövetővé, hiszen amennyiben részleges érvénytelenséget határoz meg a támadott törvényi rendelkezés, akkor semmi sem presszionálja őt a jogszabályok, a fogyasztóvédelmi szabályok betartására, hiszen bármilyen jogsértő szerződést köthet, és joggal bízhat abban, hogy azt utóbb majd a bíróság érvényessé teszi azt a fogyasztó akaratával szemben, vagy esetleg annak pótlásával és a szolgáltató érdekének megfelelően.

Hivatkozunk, hogy a 93/13/EGK irányelv preambuluma 13. fordulatának nyelvtani értelmezéséből levezethető, miszerint a fogyasztói szerződések egyes feltételeit rögzítő jogszabály (így a Hpt. 213. § (1) bekezdésének c) pontja is) a 93/13/EGK irányelv fölött áll (az nem rendelendő a 93/13/EGK irányelv alá). Hivatkozunk továbbá, hogy a 93/13/EGK irányelv 8. cikke kifejezetten hivatkozza - a magyar jogrendszer egy egyedi szabályára vonatkoztatva - a Hpt. 213. § (1) bekezdésének, mint a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosító szigorúbb rendelkezés alkalmazhatóságát. Továbbá az Európai Unió Bírósága 2012. március 15-i keltezésű C-453/10. sz. ítélete 35. pontjában az alábbiakat rögzíti: **„Következésképpen a 93/13. irányelvvel nem ellentétes az, ha valamely tagállam az uniós jog tiszteltben tartásával olyan nemzeti szabályozást ír elő, amely lehetővé teszi az eladó, vagy a szolgáltató és a fogyasztó között kötött egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződésnek a maga egészében**

történő semmissé nyilvánítását, amennyiben ez a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosítja. Hasonlóképpen foglal állást a 2013. május 30-i keltezésű C-397/11. sz. ítéletének 47. pontjában is: „Mivel azonban ezen irányelv a tisztességtelen feltételekre vonatkozó nemzeti szabályozásnak csak részleges és minimális harmonizációját végezte el, azzal nem ellentétes az a lehetőség, hogy az eladó, vagy a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött egy vagy több tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződést egészen semmissé nyilvánítsa a nemzeti bíróság, amennyiben kiderül, hogy ez a fogyasztó fokozottabb védelmét biztosítja...”.

A fentebb írtakkal ellentétben, a Dtv. I. általános miniszteri indoklásának 4. pontja értelmében a teljes semmisség épp a fogyasztói érdeket sérti, mivel az abból fakadó teljesíthetlenség sérti a fogyasztói érdeket:

„A Javaslat fennálló szerződések tartalmát csak annyiban módosítja, hogy az érintett szerződések a tisztességtelen kikötések hiányában ne váljanak teljesíthetlenné. Ez ugyanis a teljes szerződés semmisségét eredményezné, amely az adósok érdekével is ellentétes lenne. A javaslat ezért a részleges érvénytelenség körében határoz meg olyan kógens rendelkezéseket, amelyek a tisztességtelen szerződéses kikötések helyett a szerződések részévé válnak.”

A teljesíthetlenség egyes esetekben valóban sértheti a fogyasztó érdekét, mindazonáltal ezen körülményre nem alapozható olyan kollektív fogyasztói érdek (az egyösszegben való visszafizetési kötelezettség elkerülése nem minősül annak), amelyre kizárólagos és kógens szabályozás alapozható. Így a tárgybeli jogszabályi helyek megszövegezésekor csak azt mérhette fel és ítélt meg a jogalkotó, hogy álláspontja szerint jellemzően mi áll a fogyasztók érdekében - az egyedi ügyekben egyedileg megjelenő, egyéni fogyasztói érdek feltárására és megítélésére a tényállások változatos, eltérő mivoltára tekintettel értelemszerűleg csak egyedileg kerülhet sor. Sőt, túl a fentebb hivatkozottakon, a lentebb írtak szerint kifejezetten beazonosíthatóak olyan esetcsoportok, amelyek vonatkozásában nem, hogy nem igazolható a fogyasztói oldalon olyan jogi érdek, amelyre alapíthatóak volnának a tárgybeli jogegységi határozat hivatkozott, fogyasztói jogérvényesítést drasztikusan korlátozó megállapításai, hanem egyértelműen kimutatható, miszerint a teljes semmisség megállapítása a fogyasztó érdekében áll:

(1) érvénytelenség megállapítására és jogkövetkezményeinek levonására irányuló kereset sikeressége a fogyasztónak lehetőséget biztosít az érvénytelen szerződésre alapított igény érvényesíthetőségének megakadályozására, azzal, hogy amennyiben az alkalmazott jogkövetkezmény szerinti elszámolás értelmében a fogyasztó már túlfizetésben van, semmilyen további teljesítési kötelezettség sem terheli (ez jellemzően igaz azon deviza alapú kölcsön- és lízingügyletekre, amelynek tárgya gépjárműbeszerzés volt);

(2) a végrehajtási eljárás alatt lévő fogyasztók esetében a Pp. 369. § a) pontjának alkalmazásán keresztül sor kerülhet a foganatosított végrehajtási eljárások megszüntetésére.

A fentebb írtak összegzéseként kijelenthető, hogy a Dtv. 3. § (1) és (2) bekezdését megalapozó, általános miniszteri indoklásban felhozott „teljesíthetlenség-elkerülési” fogyasztóvédelmi érv nagyvonalúsága okán helytelen, erre alapítottan hibásan került sor a fogyasztók jogérvényesítési lehetőségének korlátozására. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy maga a Dtv. I. 3. § (1) és (2) bekezdése sérti az Alaptörvényben rögzített fogyasztóvédelmi elvet.

4.1.3. A Dtv. I. 3. § (2) bekezdése sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát (Alaptörvény II. cikk (1) bekezdés).

Alaptörvény II. cikk (1) bekezdés:

„Az emberi méltóság sérthetetlen.”

A Dtv. I. 3. § (2) bekezdése sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát, ugyanis arra törekszik, hogy egy tisztességtelen feltétel kiküszöbölésével a Kölcsönszerződés érvényességét fenntartsa. A Kölcsönszerződés tartalmát a törvény annyiban módosítja, hogy a szerződés a tisztességtelen kikötés hiányába ne váljon teljesíthetetlenné. A törvényalkotó tehát elismeri azt, hogy a tisztességtelenné nyilvánított kikötés hiánya a teljes szerződés semmisségét eredményezné. Azonban a törvényhez fűzött miniszteri indokolás szerint ez ellentétes a fogyasztó érdekével. A törvényalkotó ezen mérlegelése és beavatkozása a jogviszonyba sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

Az emberi méltóság védelméhez való jog sérelmére akkor lehet hivatkozni, ha más nevesített alapjog nem áll rendelkezésre. Más olyan alapjog, amely a fogyasztók önrendelkezését védené az állami beavatkozással szemben, nincsen.

A demokratikus jogállamok egyik legfontosabb alappillére az emberi méltóság, amely magában foglalja azt a jogot, hogy mindenki szabadon dönthessen az életéről. A panaszos cselekvőképes személy, aki el tudja dönteni, hogy érdekében áll-e a Kölcsönszerződés teljes semmissége, avagy sem.

A panaszos érdekeit megfelelően védik a régi Ptk. 209/A. (2) bekezdésében, a Hpt. 213. § (3) bekezdésében, valamint a jelenleg hatályos fogyasztóknak nyújtott hitelekéről szóló 2009. évi CVLII. törvény 16. § (5) bekezdés 2. mondatában foglalt rendelkezés arra az esetre, ha a kölcsönszerződés valamilyen okból semmis lenne. Ezek a törvényi rendelkezések ugyanis teljes védelmet nyújtanak a panaszosnak arra az esetre ha a szerződés érvénytelenítése a panaszos érdekével ellentétes lenne. Azzal, hogy a jogalkotó megpróbálja törvénnyel megakadályozni azt, hogy a panaszos a kölcsönszerződésnek az érvénytelenségére hivatkozzon, súlyosan sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát. A panaszos a törvény által garantált joga ugyanis az is, hogy megfelelő időpontban kilépjen a fogyasztói jogviszonyból, ha érdekei alapján a panaszos így dönt.

A panaszosnak ezt a jogát nem korlátozza a „pacta sunt servanda” jogelvé sem. Ha egy jogviszony ugyanis semmis, akkor azt a jogviszonyt nem kell egyik félnek sem betartania, abból jogok és kötelezettségek nem származnak. A pacta sunt servanda jogelvé, csak érvényesen megkötött szerződésekre vonatkozik.

A Dtv. I. 3. § (2) bekezdése tehát alaptörvény-ellenes, mert a rendelkezés célja sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

4.2. Dtv. II. 37. § (1), (2) és (3) bekezdése alaptörvény-ellenes

Dtv. II. 37. § (1) E törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását – az érvénytelenség okától függetlenül – a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek – a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának – alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben – eredménytelen hiánypótlási felhívást követően

- nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összszerszerűen is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel a törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 239/A. § (1) bekezdése alapján, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. V. törvény 6:108. § (2) bekezdése alapján - ha annak e törvényben foglalt feltételei fennállnak - a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indult és folyamatban lévő eljárásokban a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani vagy az eljárásokat meg kell szüntetni. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn. E szerint kell eljárni a felfüggesztés megszűnését követően folytatott eljárásokban is.

(3) Ha a folyamatban lévő eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, az eljárást meg kell szüntetni, ha a fél a keresetében (vizontkeresetében) a bíróság erre irányuló hiánypótlási felhívásának kézbesítésétől számított 30 napon belül nem kéri az érvénytelen szerződés érvénytelensége vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményének levonását, továbbá nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri. Nincs helye az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a fél a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn.

4.2.1. Az Alaptörvény XXXVIII. cikk (1) bekezdése alkotmányos alapjogként rögzíti, hogy a független és pártatlan bíróság a peres fél ügyét ésszerű határidőn belül bírálja el.

Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A Dtv. II. törvényjavaslatának általános vitáját az előterjesztő miniszter, Trócsányi László parlamenti expozéja nyitotta meg 2014. szeptember 16-án. Részlet a beszéd leiratából: „A javaslat rendezi annak a 12 ezer pernek a sorsát, amelyeket a 2014. évi XXXVIII. törvény alapján felfüggesztettek. **A cél ezeknek a pereknek az alkotmányos keretek között történő, mielőbbi befejezése. Ennek egyik eszköze, hogy a fogyasztóknak meg kell jelölniük azt az érvénytelenségi jogkövetkezményt, amelyet a bíróságtól kérnek a megállapítási perek helyett.** Ennek hiányában a bíró nem tud reálisan dönteni az érvénytelenség megállapításáról, emellett pedig a jóhiszemű joggyakorlást is ez szolgálja. Az érvénytelenség megállapítása és az érvénytelenség jogkövetkezményének az alkalmazása két, egymástól elválaszthatatlan dolog. A külföldi jogrendszerek példái is jól tükrözik ezt.” A teljes beszéd elérhető a következő linken: <http://www.kormany.hu/hu/igazsagugyi-miniszterium/a-miniszter/beszedekek>

publikaciok-interjúk/trocsanyi-laszlo-expozeja-az-elszamoltatasi-torvenyrol.

A régi Ptk. 239/A. §-a arra biztosít a félnek lehetőséget, hogy bár marasztalási keresetet is előterjeszthetne, kizárólag a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indítson pert. A 2013. évi V. tv. (a továbbiakban az új Ptk.) a 6:108. § (2) bekezdésében tartalmazza a 239/A. §-ában foglalt rendelkezést.

A Dtv. II. tárgybeli rendelkezései nemhogy elősegítenék a perek és elszámolási viták mielőbbi lezárását, hanem kifejezetten hátráltatják azt. Ellentétben egy, a régi Ptk. 239/A. § (1) bekezdésére vagy az új Ptk. 6:108. § (2) bekezdésére alapított megállapítási keresettel, jogkövetkezmény kérése esetén a jogkövetkezmény megállapításával és az abból eredő elszámolással kapcsolatos bizonyítási eljárások (ideértve szakértői bizonyítást is) szükségszerűen elhúzzák a peres eljárást.

Mindez súlyosan méltánytalan a panaszos számára tekintettel arra, hogy a panaszosnak elemi érdeke fűződik ahhoz, hogy az érvénytelen szerződés alapján vele szemben támasztott igény érvényesíthetőségét peres eljárás keretében, az érvénytelenség megállapításával a bíróság ésszerű határidőben meghozott ítélettel megakadályozza.

Ilyen körülmények mellett tehát a panaszos el van zárva attól a lehetőségtől, hogy ügyében ésszerű határidőn belül a független és pártatlan bíróság döntést hozzon. Ismételten utalunk arra, hogy a panaszos számára az egyetlen jogvédelmi eszköz a peres eljárás megindítása, és ésszerű határidőben történő elbírálása.

4.2.2. A Dtv. II. 37. § (1)-(2) bekezdései ellentétesek a fogyasztóvédelem elvével (Alaptörvény M. cikk (2) bekezdés).

Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése:

„Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

4.2.2.1. A régi Ptk. 239/A. § jogalkotói célja - a jogszabály miniszteri indoklásából következően - éppen az, hogy az érvénytelen szerződésre alapított igényérvényesítést megelőzően **a szerződő félnek lehetősége legyen az igény érvényesíthetőségének megakadályozására.**

A Dtv. II. tárgybeli szakaszai megfosztják a törvény hatálya alá eső szerződéssel bíró panaszost attól, hogy megakadályozhassa az érvénytelen szerződésre alapított igény érvényesíthetőségét annak érvényesítését megelőzően.

4.2.2.2. a Dtv. II. 37. § (1) bekezdését módosító 2014. évi LXXVIII. tv. 16. § (19) bekezdéshez fűzött miniszteri indoklás értelmében az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás elősegítése érdekében pontosítja az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonására irányuló kérelem tartalmi elemeire vonatkozó előírásokat. Eszerint *„E törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés*

érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának – alkalmazására is kiterjedően kérheti.”

Ezen rendelkezés szükségtelenül és egy minden konkrétumot mellőző általános fordulatra alapítva zárja ki az alkalmazandó jogkövetkezmények köréből a magánjog egy alapvető jogintézményét, az eredeti állapot helyreállítása jogkövetkezményét. Teszi ezt annak ellenére, hogy – a panaszos megfelelő teljesítőképessége esetén – ezen jogkövetkezmény szerinti elszámolás hozza a panaszost számtanilag a számára legkedvezőbb pozícióba.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy maga a Dtv. II. 37. § (1)-(3) bekezdései sértik az Alaptörvényben rögzített fogyasztói alapjogot.

4.2.3. A Dtv. II. 37. § (1)-(3) bekezdései sértik a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát (Alaptörvény II. cikk (1) bekezdés).

Alaptörvény II. cikk (1) bekezdés:

„Az emberi méltóság sérthetetlen.”

A Dtv. II. 37. § (1)-(3) bekezdései sértik a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát, ugyanis kizárják tisztán megállapítási kereset előterjeszhetőségét. A törvényalkotó ezen beavatkozása az alkalmazható perttechnikák körébe sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

Az emberi méltóság védelméhez való jog sérelmére akkor lehet hivatkozni, ha más nevesített alapjog nem áll rendelkezésre. Más olyan alapjog, amely a fogyasztók önrendelkezését védené az állami beavatkozással szemben, nincsen.

A demokratikus jogállamok egyik legfontosabb alappillére az emberi méltóság, amely magában foglalja azt a jogot, hogy mindenki szabadon dönthessen az életéről. A panaszos cselekvőképes személy, aki el tudja dönteni, hogy érdekében áll-e megállapítási kereset előterjesztése, avagy sem.

Azzal, hogy a jogalkotó megpróbálja törvénnyel megakadályozni azt, hogy a panaszos a kölcsönszerződésnek az érvénytelenségére megállapítási perben hivatkozzon, súlyosan sérti a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát. A panaszos régi és új Ptk-ban egyaránt garantált joga az, hogy megakadályozhassa az érvénytelen szerződésre alapított igény érvényesíthetőségét annak érvényesítését megelőzően.

Kiemelendő, hogy a 4.3.1. pontban hivatkozott parlamenti expozé „emellett pedig a jóhiszemű joggyakorlást is ez szolgálja” fordulata tanúsága szerint megállapítási kereset előterjesztése esetén a panaszos mint devizahiteles fogyasztó esetében a jogalkotó álláspontja szerint feltételezendő a rosszhiszemű joggyakorlás, ellentétben a társadalom többi, eltérő személyi körbe eső alanyaival.

A Dtv. II. 37. § (1)-(3) bekezdései tehát alaptörvény-ellenesek, mert a rendelkezések sértik a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogát.

4.2.4. A Dtv. I. 3. § (2) bekezdése sérti a törvény előtti egyenlőség alkotmányos elvét (Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése).

Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése:

(1) „A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.”

(2) „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Hivatkozunk a 4.2.2. pontban előadottakat azzal, hogy sem maga a Dtv. II., sem annak miniszteri indoklása nem szolgál semmilyen magyarázattal arra vonatkozóan, hogy miért hozza a panaszost, mint a Dtv. II. hatály alá eső személyt a Dtv. II. hatály alá nem eső harmadik személyekhez viszonyítva hátrányos helyzetbe a jogérvényesítési lehetőségek terén.

E körben ismételten hangsúlyozzuk azon abszurditást, miszerint a 4.2.1. pontban hivatkozott parlamenti expozé „emellett pedig a jóhiszemű joggyakorlást is ez szolgálja” fordulata tanúsága szerint megállapítási kereset előterjesztése esetén a panaszos mint devizahiteles fogyasztó esetében a jogalkotó álláspontja szerint feltételezendő a rosszhiszemű joggyakorlás.

5. ANNAK BEMUTATÁSA, HOGY AZ INDÍTVÁNYOZÓNAK JOGORVOSLATI LEHETŐSÉG NINCS BIZTOSÍTVA:

A panaszosnak a törvény nem biztosít jogorvoslati lehetőséget az Országgyűlés által elfogadott és hatályba lépett törvényi rendelkezéssel szemben.

6. AZ ÜGYBEN FELÜLVIZSGÁLATI ELJÁRÁS A KÚRIA ELŐTT NINCSEN FOLYAMATBAN, PERÚJÍTÁST A PANASZOS EZ IDÁIG NEM KEZDEMÉNYEZETT.

7. NYILATKOZAT SZEMÉLYES ADATOK NYILVÁNOSSÁGRA HOZATAL TÁRGYÁBAN

Alulírott panaszos az Abtv. 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel az alábbi **jognyilatkozatot** teszem. Kijelentem, hogy a jelen alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Nagykőrös, 2014. december 16.

Mellékletek:

1. Kölcsönszerződés